

И ОДУНАВКА.

№ 36.

У Суботу 2. Септемвра.

1844.

ПѢСНА СРБИИ

ПРИЛИКОМЪ ПОВРАТКА У ОТЕЧЕСТВО

Господе

ВУЧИЋА И АВРАМА

Надъ Савомъ лумбарде к'о громови пудаю,
Ным' пушке, ным' бубнин одзывъ боярскій даю;
Одаевудъ небройна навала людства врви,
Ватрена, весела, каконо на данъ првый
Одъ свое слободе... Ой честита сва буди
Србека отчизно! шта ѹ теб'? на радость тко те буди?
Шта ромонъ одъ трубля, одъ сопѣла, одъ лира
По твоме Славянскомъ воздуху се простира?
И вио с' стѣзи, и изъ прса твои дѣва,
Слађана како медъ, нова се пѣсма дѣва?...
К'о виинио срце, пуно любве и младости,
Реко б' да ти земля сва трепти одъ радости....
Да блажена будешъ, Србю, любовна мати!
Ерь лаворе одъ славе обилио знашъ сипати
Надъ главама сийнимъ юначкогъ рода твога.
Ето и я, премъ да синъ дома иностранскога,
Понизный вѣничнѣй мой на вииновъ путь поставлямъ,
И съ тобомъ ії, майко, у духу момъ поздравлямъ.
Охъ, да црныи вихаръ, што бѣше ти небеса
Смутio садъ се утиша, и тобомъ веќи непотреса!
Да Славянско сунце пречистомъ са сийности
Твою просвѣтли землю, и спрѣ својомъ топлости!
Ой майко, у скрѣ твой скупи све твои люди,
Братинску слогу и миръ ули іимъ, майко, у груди!
А да проклетъ буде тко првый мачь подере
И издаца худый, за да твой плашть раздере!

У Београду 28 Августа 1844.

Матія Банъ,
Славянинъ изъ Дубровника.

ОКУШАЙ ГОРКЕ ВОДЕ.

(Продуженіе.)

БРЕГОВИ СЕДРОНА

Сутра данъ пре сунца, Ассиръ и Хофанъ
одали су лагано по бреговима Седрона.

„Ели окушени є горке воде безпорочно? у-
пыта Хофанъ.

— Безпорочно є, одговори му другъ мло-
говажнимъ гласомъ.

„Мой ми разумъ недозволява то вѣровати.

— Могућностъ є Божја неограничена!

„А ако Ђезеля небуде порочна? рекне Хо-
фанъ, као себи самомъ говорећи.

— Оnda ће јошъ лепшиа постати.

„А ако буде порочна?

— Нѣно ће се тѣло надути, па ће умрети.

„Ассире!... рекне мужъ Ђезельинъ гледаю-
ћи подозрљиво по пустомъ простору, по во-
ди Седрону, коя є жуборно поредъ ногу нѣго-
вы текла, Ассире, Ђезеля треба да умре!... Ра-
зумете ли ме?

— Правичношть ће се неба испунити.

„Ассире! продужи Хофанъ, вы сте учитель
вѣре, но и я самъ; но вы сте свештеникъ, а я
нисамъ... ваше слово, за простоту важеће, ли-
шава се свога дѣйствія кодъ мене... Говоримо
дакле искрено... и безъ басна... говоримо...
но не како првосвештеникъ са незнамъ Ле-
витомъ, но како човекъ съ човекомъ... Да се-
днемо... но добро разсмотрите, да насы ко не-
слуша...

— Па ко ће вамъ другій пре зоре устати,
нега онай, кога завистъ мори, или који є сре-
бролюбъ? одговори Ассиръ, сѣдајући на једну
непогодомъ оборену кладу.

И Хофанъ съдне покрай нѣга: „Я самъ преваренъ, Ассире, рекне му низкимъ гласомъ, я самъ преваренъ, моя жена и Орфелинъ любе се... вы стрешите!... она се любе, я то известно знамъ.“

Побѣђенъ смућенъ, кое му је та мысо проузроковала, сиљ мало поћути, па опетъ настави: „Синоћ самъ се о томъ увѣрио. Невѣрну Ђзелю и неблагодарногъ Орфелина само збогъ тога нисамъ једнимъ замаомъ мача умртвіо, што тежимъ за осветомъ, коя бы служила женама за примѣръ и утврдила у напредакъ покой мужевима,... я ођу да Ђзеля умре... не вођу убиена, или мојимъ рукама удављена, него при свѣтломъ дану, усредъ светогъ храма, предъ Израилтянима... да умре одъ горке воде. Разумете ли ме Ассире?“

— Та је вода само порочнимъ женама страшна и ужасна, Хофане!

„Да самъ я свештеникъ... она бы была, каква бы я хтѣо да буде, Ассире.

— Пра', кога мешамъ у ту воду, узима се са патоса храма.

„Тай пра' меша се са згорелымъ разстѣніјама.

— Я приуготовимъ две чаше, једну за супругу, а другу за супруга Хофане!

„Једна одъ ти' двју чаша' нека се забељжи, Ассире!

Зракъ дивљ радости светлјо се у очима свештеника... адека мысо чинило се као да му је намроћено строго чело зацрвенило.

— Свака услуга захтѣва награду, рекне онъ ладно.

Хофанъ узме иза пояса кесу пуну златица и преда јо Ассиру.

Но пре него што приступимъ дѣлу, одговори овай, ођу самъ да се увѣримъ... заслужује ли Ђзеля судбу, коју јој вы преправляте... Я желимъ съ ньоме... између четири ока за једанъ сать говорити... „вы саняте!“

Свештеникъ се дигне.

„Ассире, рекне му Хофанъ дижући се къ нѣму, ишти што друго.“

— Ако желите чинити опѣтъ горке воде, такове... какову... вы... захтѣвате... чуйте... обратите се комъ другомъ... па се на то удаљи.

„Ассире! вы знаете мою тайну.

— Мени је жао господару, што я немамъ одъ мое стране такове, да вамъ јо на узаймо повѣренъ саобщитимъ.

„Ассире! рекне Хофанъ гласомъ као изнуђеномъ, кадъ захтѣвате разговорити се са моямъ женомъ?“

— Кадъ се молитва по обѣду сврши. „Некъ буде!“

На безъ да су се поздравили и једанъ другогъ погледали, разставе се једанъ одъ другогъ.

(Продуженіе слѣдує.)

РУСКА ЛИТЕРАТУРА ГОДИНЕ 1843*

(По немачкомъ изъ Г. Проф. И. С. Саобщенія.)

Руска литература состоји се по већој части у повременимъ списанијама:

Съ Богословијомъ занимају се два повремена листа: Недељнији листъ за христијане; потоме писма светы отаца, коя на рускиј језику преведена периодично у свезкама изилазе.

Философија примѣчава се текъ у првој половини ове године, премда су повремена списања овде онде понешто о њој излагала.

Наша политика задовољава се съ новинама а юриспруденција (законознанство) съ збиркама закона. У Москви и Петрограду изилазеће новине, съверна пчела, рускиј изслуженикъ, Одеске новине, доносе намъ политическе новости, Сенатске и Губернијомске новине, кое у главной вароши Губерније изилазе, извѣштавају насъ о новимъ променама у правителству. Москвићанинъ (једанъ повремениј у Москви излазећи листъ) чини у отношенију наше недѣљатности једно изјатие. Законодавству даје се најодличније место у Журналу Министерјома за изображенje народно и у отечественимъ опоминама.

Съ Историјомъ, Етнографијомъ, Штатистикомъ и земљописанијемъ занимају се осимъ свио наши листова, особито журналъ Министерјома одъ Надеждина издаванъ, потоје Москвићанинъ одъ Погодина. Овде заслужује да се примѣти: збирка стары свидѣтелства и документа варопии Вилне, Ковна, Троки и т. д. Архивазово описанје Руссје III чисть, историческо описанје оружја и ношича русске војске, уредно издавајуће се на заповѣсть нњовогъ

*) Изъ друге части Ческогъ Музеума преведено съ рускога одъ Ф. Фумада.

Величества Русскогъ Цара, II частъ, Чатковъ съ
Манайшкій лѣтописъ, Исторія Русске Монар-
хіе одъ Карамзина у III части и т. д.

Теорія и исторія литературе и критике обично се у лѣтописима ради, одъ книга може се у овомъ смотренію єдна єдина: Давидова прочитавана о литературі 4 часть узети; али и одъ повремены списанія, као: Московицанинъ; Библиотека за читанѣ, отечествена опоминанія, а особито Журналъ Министеріума за изображеніе народно.

Лепа Литература єсте необходно украшеніе свакогъ повременогъ листа. Овде су особито: Библиотека за читанѣ и отечествена опоминанія. Одъ белетристически дѣла показују се: Полевоя Драмматическа дѣла, Гудосникове приповедке 2 части; Куколникова казивана и приповедке 2 части; казиванѣ за казиванѣ 3 части, Лугансково одпочине-
ніе войне, воїнскии путникъ 2 части, казиванѣ одъ Гроба Сологуба, Козаци одъ Кузмића, Масалкова дѣла 1 свезка, Булгаринова сва дѣла 1 свезка, Курбинскій Князъ одъ Феодоровъ 4 части. У Петрограду изилази: „Даница“ Алманакъ съ украшенимъ образима, у Krakovу: „Новъ мѣсецъ.“ У печатни су преводи одъ Данте, Калдерона, Шакспира, Гетеа; потоме изилази периодично: Списакъ русскогъ позоришта, съ єднимъ споменикомъ иностраны позоришта.“ Налазе се юште єдне Литерарне новине за лепу Литературу и библиографију.

Юштъ од пређе изилазе 6 музикална лѣтописа. Одъ книга напомињемъ юште: „Образи русскогъ живописаня.“ Толико је само одъ художества кодъ наась.

О тактики се у слѣдуюћимъ повременимъ списаніјама, као: „Войничке новине за пытомце воены заведенія“, „Споменицы морскогъ Министеріума“ и „Журналъ о сајженю путова“, ради. А периодично изилази: „Предуготовническій войничкій рѣчникъ.“

За наравну исторію постое: Планинскій листъ, и листови за построеніе шума.

Радиностъ побуђава се у Журналу Министеріума за внутреня дѣла, у Журналу Министеріума за правителствена добра, у рукотворнымъ извѣстіјама; у трговачкимъ новинама, у журналу за рукотворство и трговину и т. д. И

збирка мапа за музеумъ экономическогъ друштва изашла є.

У смотренію економіе имамо мы: Журналъ за домостроителство и воїнске, Журналъ за конвојводство, журналъ русскогъ союза за пріятель башта, земальске новине, Посредникъ економъ. У Библиотеки за читанѣ и отечественіе опоминаніјама, налазе се такођеръ економически членови.

На моду се у нашимъ листовима мало обазире. Осимъ што се у листовима за свѣтъ у Журналу Паризке моде, и у Журналу за плетенѣ о њој приљажно ради.

Лѣкаріја има четири повремена листа: Пріятель здравља, листъ за познанѣ болести и опредѣленије лека противъ исте; Журналъ за животинску лѣкаріју. Одъ книга особито: „Лебедсово художество рецепте писати, Иораблява наука о женскомъ тѣлу; Задепинсь о постнимъ елама заслужује да се напомене. Поредъ тога изашле су три свезке лекарскогъ рѣчника.

Поучителне книге изилазе уредно; одъ ових напомињемъ: Павловска русско земљесписаніе у 2 части, поучителна книга за руску војничку Академију, Руска граматика одъ Половскогъ.

И лѣтописи за дѣцу изилазе као и. пр. Звѣзице, и Библиотека за воспитаніе.

Число народны книга расте непрестано. Мы имамо листъ за селяке, издаванъ подъ надзиранијемъ найболъи сочинителя руски; Павловъ издає Повѣсти Великогъ Петра а Ламбинъ његове „Живописне прегледе!“

Одъ листова за домоводство именујемъ јопитъ Московицанина, Библиотеку за зиданѣ, отечествена опоминанія, уживатель времена, съње отечства, и осветље тороњи и т. д. Свакі одъ ових изилази мѣсечно 15 — 35 табака јакъ.

Одъ повремены списанія, коя правителство издає, јесу особито: Журналъ Министеріума Изображења народића, Журналъ Министеріума внутрены дѣла, Журналъ министеріума правителствены добара; посљедни изилази годишњи у 6 свезкій. — Желите ли сасвимъ содржаніја познати периодични списанія сазнати, то ваље упућујемъ на журналъ министеріума за изобра-

жение народногъ, гдји су сви повремени листови изброяни и сви отмѣни членови напоменути. Притомъ јоштъ примѣчавамъ, да се у нашимъ повременимъ списанијама цѣла дѣла, читави романы и драмме и т. д. (као и у Паризскимъ новинама) напечатане налазе.

Светозаръ Јовановићъ.

ПРИЛОГЪ ЗА ИСТОРИЮ СРБСКУ.

У Цариграду 3. Августа 1806 лѣта.

Заключенъ миръ између Царскога Дивана и Србскога Депутата Петра Ичкогліја Бајрђанаше и проче Србскіх Кнезова,

Да имаду давати на годину одељкомъ:

гроши.

1. На 20,000 глава порезъ по 18 гроши.	360,000.
2. „ 55,000 „ арачъ „ 3 „ одъ сва три колена у Пашалуку Бѣлградскоме	165,000.
3. Ћечитъ, т. е. све скеле на Дунаву, Сави и проч.	80,000.
4. Чибуки, т. е. попаша за овце . .	40,000.
5. За Мукаде, Хати (Малићане) и Ба- зрђанбашлуку	55,000.
6. „ Маду, т. е. крвнину ,	3,000.
7. „ рыболовъ у свемъ Пашалуку .	3,000.
8. „ Ђумрукъ Нишевачкій и Белград- скій	100,000.
На годину свега сумма	805,000.

9. Спахијама да се плаћа одъ ожењене гла-
ве 4 гроша за годину, и да неимаю ништа дру-
го тражити, ни одъ унура, ни одъ воденица,
ни одъ жира, једномъ рѣчию ни одъ шта, но са-
мо 4 гроша да се скупе и Алайбегу предаду, а
Алайбегъ да раздѣли Спахијама, а Спахијама по се-
лима да неизилазе.

И С К Р И Ц Е.

VIII.

Коме се є приказала у оној ноћи преблаженой свѣтлости и рѣчъ анђелска? Ніе двор-

ницима, пунымъ охолости днѣвіе, нити веселыма у студеној немилости; кој гледају браћу као стада, него чобанима простымъ. Свѣтлостъ не бесна далъ сѧ него свѣтњаци сребрни, него злато око врата нечисты. Ніе синај Божјай ушао у свѣтъ съ пѣсмама любовнымъ и плесањемъ, већъ у тихој ноћи чуо се є гласъ Исусовъ и ромонъ анђелскій. Ноћу лѣпше су крила небесна сјала, и слађе звонише пѣсме крозъ покѣтарце мирно. Тако и у понизности болѣ надејва свѣтлостъ сунца, достойностъ душе.

Али и чобани, ако су хтѣли чудеса нова видѣти, валило є да вѣрю бесѣдама светымъ, да се потруде, да отиду на сурѣтъ новини, коя имъ є обећана. Не што су сиромаси зове ѹ спасъ около свое зибке, него ѿ ѹ је сиромаштво бољъ приправља оной дики, да буду дворитељи Краља вѣковитога. Звѣзде неба и жалости земље вадѣли су найпре спасенъ вѣкова. Достаје да желишъ, сиротинъ, величество право; више ће ти га дотећи него є воля твоя.

ПОСЛОВИЦЕ АРАПСКЕ.

Непріятельство између сродника горе є одъ шкорпіонскогъ убода.

Найпакостніј є онай човекъ, кој помаже свирѣпомъ у свиђествованю, или кој се оружија противъ невиности.

Благодѣјаніја и онда су користна, када је чинимо кураџима.

Бољъ є умрети, негъ сироти лебъ отети. —

Соо богатства милостинь су. —

НОВА КЊИГА.

Голубица съ цветомъ књижества Србскогъ,
V. 1843 и 1844 Григоријемъ Вазаровићемъ, Књигоп-
везцемъ и Књигопродаџемъ. У Бѣограду, у Књигоп-
ечатници Књижества Србскогъ. — На 12-тини,
стр. 351.